

การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน-กรณีการจัดซื้อจัดจ้าง

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 กฎกระทรวงระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 กฎหมายระเบียบ ประกาศ และหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดแนวทางเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน-กรณีการจัดซื้อจัดจ้าง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน : ผู้มีหน้าที่ดำเนินการ กับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญา

- การมีส่วนได้เสีย (มาตรา 13) ผู้ที่มีหน้าที่ดำเนินการต้องไม่มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอ (ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง) หรือคู่สัญญา (ขั้นตอนการตรวจรับพัสดุ) ในงานนั้น ถ้ามีส่วนได้เสีย แต่ไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ การจัดซื้อจัดจ้างนั้นย่อมไม่เสียไป

- การแต่งตั้งคณะกรรมการซื้อหรือจ้าง (ระเบียบฯ ข้อ 25) และองค์ประกอบของคณะกรรมการ (ระเบียบฯ ข้อ 26) โดยการซื้อหรือจ้างครั้งเดียวกัน ห้ามแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ สำหรับการซื้อหรือจ้างวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป (e-bidding, วิธีสอบราคา) และวิธีคัดเลือก

- องค์ประชุม มติของคณะกรรมการและการมีส่วนได้เสียของคณะกรรมการ (ระเบียบฯ ข้อ 27 ข้อ 107 และข้อ 143)

- กรรมการต้องมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ประธานและกรรมการออกเสียงคนละหนึ่งเสียง มติกรรมการให้ถือเสียงข้างมาก ยกเว้นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุให้ถือมติเอกฉันท์

- ประธานต้องอยู่ในที่ประชุมด้วยทุกครั้ง หากไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แต่งตั้งประธานกรรมการคนใหม่

- ประธานกรรมการและกรรมการจัดซื้อจัดจ้างในการซื้อหรือจ้างครั้งนั้น จะต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญา

- ❖ การมีส่วนได้เสียในเรื่องซึ่งที่ประชุมพิจารณาของประธานกรรมการและกรรมการ ให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 13

1. เป็นคู่กรณีเอง
2. เป็นคู่หมั้น หรือคู่สมรสของคู่กรณีเอง
3. เป็นญาติของคู่กรณีเอง คือ บุพการี หรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายใน 3 ชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันกันทางแต่งงานนับได้เพียง 2 ชั้น

4. เป็นหรือเคยเป็น ผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้พิทักษ์/ผู้แทนหรือตัวแทน
ของคู่กรณี
5. เป็นเจ้าหนี้ หรือ ลูกหนี้ หรือนายจ้างของคู่กรณี
6. กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

❖ หากประธานหรือกรรมการทราบว่าตนเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือ
คู่สัญญาในการซื้อหรือจ้างครั้งนั้น ให้ประธานหรือกรรมการผู้นั้นลาออกจากร
การเป็นประธานหรือกรรมการ ในคณะกรรมการที่ตนได้รับการแต่งตั้ง และให้
หัวหน้าหน่วยงานแต่งตั้งผู้อื่นเพื่อปฏิบัติหน้าที่แทน

การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน : ระหว่างผู้ยื่นข้อเสนอด้วยกันเอง

ระเบียบฯ ข้อ 4

ผู้มีส่วนได้เสียร่วมกัน” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่เข้าเสนอราคา
หรือเข้ายื่นข้อเสนอมในการจัดซื้อจัดจ้างต่อหน่วยงานของรัฐใด เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือ
ทางอ้อมในกิจการของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอื่นที่เข้าเสนอราคาหรือเข้ายื่นข้อเสนอมต่อหน่วยงาน
ของรัฐนั้นในคราวเดียวกัน

การมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล
ดังกล่าวข้างต้น ได้แก่ การที่บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันในลักษณะ
ดังต่อไปนี้

- ความสัมพันธ์ในเชิงบริหาร โดยผู้จัดการ หุ่นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหาร
หรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงาน มีอำนาจหรือสามารถใช้อำนาจในการบริหารจัดการกิจการของบุคคล
หรือนิติบุคคลอีกรายหนึ่งหรือหลายราย ที่เข้าเสนอราคาหรือยื่นข้อเสนอมต่อหน่วยงานของรัฐในคราว
เดียวกัน

- ความสัมพันธ์ในเชิงทุน โดยหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญ หุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดชอบ
ในห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ (ผู้ถือหุ้นซึ่งถือหุ้นเกินกว่าร้อยละยี่สิบห้าในกิจการนั้น) ในบริษัท
จำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดอีกรายหนึ่งหรือหลายราย ที่เข้าเสนอราคาหรือยื่นข้อเสนอมต่อหน่วยงาน
ของรัฐในคราวเดียวกัน

- ความสัมพันธ์ในลักษณะไขว้กัน โดยผู้จัดการ หุ่นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ
ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลรายหนึ่ง เป็น
หุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ในบริษัทจำกัดหรือบริษัท
มหาชนจำกัดอีกรายหนึ่งหรือหลายราย ที่เข้าเสนอราคาหรือยื่นข้อเสนอมต่อหน่วยงานของรัฐในคราว
เดียวกัน